

Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

**INFORMACIJA O REALIZACIJI ZIMSKE TURISTIČKE SEZONE
2023/2024.g
(Predlog)**

Podgorica, jun 2024. godine

Sadržaj:

1. Uvod	3
2. Statistički pokazatelji ostvarenog turističkog prometa	4
3. Informacija o realizaciji zimske turističke sezone na nivou institucija	7
3.1. Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera.....	7
3.2. Nacionalna turistička organizacija Crne Gore.....	8
3.3. Air Montenegro.....	10
3.4. Privredna komora Crne Gore.....	11
3.5. Uprava policije.....	11
3.6. Uprava za saobraćaj.....	12
3.7. Uprava za inspeksijske poslove.....	12
3.8. Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.....	13
3.9. Nacionalni parkovi Crne Gore.....	14
3.10. Elektroprivreda Crne Gore.....	14
3.11. CEDIS.....	15
4. Informacija o realizaciji zimske turističke sezone na nivou lokalnih samouprava	19
4.1. Sjeverni region (Kolašin, Žabljak, Mojkovac, Pljevlja, Bijelo Polje, Berane, Rožaje, Plav, Šavnik,).....	19
4.2. Centralni region (Glavni grad Podgorica, Prijestonica Cetinje, Danilovgrad, Nikšić, Tuzi, Zeta).....	22
4.3. Primorski region (Ulcinj, Bar, Tivat, Kotor, Herceg Novi, Budva).....	24
5. Informacija o realizaciji zimske turističke sezone na nivou skijališta	26
5.1. Skijalište “Kolašin 1600”	26
5.2. Skijalište “Ski Resort - Kolašin 1450”	27
5.3. Skijalište “Savin kuk”	27
5.4. Skijalište “Hajla”	27
6. Zaključna razmatranja	28

1. UVOD

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 25. oktobra 2023. godine usvojila Plan pripreme zimske turističke sezone 2023/2024. godine, u cilju što kvalitetnije pripreme i njenog odvijanja. Planom su obuhvaćene aktivnosti čija je realizacija bila planirana od strane institucija na lokalnom i državnom nivou, kao i preduzeća koja doprinose kvalitetnijem odvijanju turističkih sezona.

Na osnovu Plana, Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera izradilo je predlog Informacije o realizaciji zimske turističke sezone 2023/2024.g. (u daljem tekstu „Informacija“).

U cilju sveobuhvatnosti Informacije upućeni su dopisi institucijama na lokalnom i državnom nivou, kao i preduzećima, i traženo je da se dostave relevantni podaci koji su obrađeni i prezentovani kroz ovaj dokument.

Aktivnosti koje su realizovane od strane nadležnih institucija, a koje su imale za cilj nesmetano odvijanje zimske turističke sezone, odnosile su se, prvenstveno na promociju destinacije, sanaciju i održavanje putnih pravaca tokom zimskih mjeseci, uredno snabdijevanje električnom energijom, kontinuirane aktivnosti na smanjenju sive ekonomije kao i na bezbjednosti građanja i turista.

Ovu turističku sezonu pratili su nepovoljni meteo uslovi, što je jedan od značajnijih faktora uspješnosti zimske sezone na sjeveru. Imajući u vidu navedeno, zbog nedostatka sniježnih padavina, skijaške sezone u ski centrima nije ni bilo, što je rezultiralo padom broja turista tokom svih zimskih mjeseci.

2. STATISTIČKI POKAZATELJI OSTVARENOG TURISTIČKOG PROMETA

Turistički promet u periodu decembar 2023 – mart 2024. godine Uprava za statistiku - MONSTAT

Turistički promet

Prema podacima Uprave za statistiku – MONSTAT, tokom zimske turističke sezone 2023/2024 godine (decembar 2023 – mart 2024. godine) u Crnoj Gori u svim vidovima smještaja registrovano je 252.396 turista, što je za 11,78% manje u odnosu na isti period prošle godine. Ostvareno je 1.731.012 noćenja, što je za 17,82% manje u odnosu na isti period prošle godine, a prosječno su se zadržavali 6,8 dana.

Broj turista i ostvarena noćenja tokom perioda decembar - mart 2024. godine u svim vidovima smještaja (kolektivni i individualni smještaj)

Tabela 1

TURISTI / NOĆENJA	decembar 2022 - mart 2023	decembar 2023 - mart 2024	INDEX-i
Turisti	286.104	252.396	88,22
- domaći	34.275	32.536	94,93
- strani	251.829	219.860	87,31
Noćenja	2.106.240	1.731.012	82,18
domaći	100.107	98.778	98,67
- strani	2.006.133	1.632.234	81,36

Izvor: Uprava za statistiku - MONSTAT

Kako je prikazano u Tabeli 1, ukupan broj stranih turista koji su posjetili Crnu Goru, u periodu decembar 2023 - mart 2024. godine, iznosio je **219.860** što je **12,69% manje** nego u istom periodu zimske turističke sezone 2022/2023. godine. Kada su u pitanju noćenja stranih turista, za isti uporedni period ostvareno je **1.632.234**, što je za **18,64% manje** u odnosu na isti period prošle godine.

Struktura dolazaka i noćenja po zemljama pripadnosti

Tabela 2

Zemlje pripadnosti	Decembar 2023 – mart 2024		index -i	
	turisti	noćenja	turisti	noćenja
Evropa	197970	1532595	84.71	79.39
Albanija	18213	52197	87.28	100.03
Austrija	1076	4337	92.44	95.34
Belgija	437	1648	18.44	27.96
Bjelorusija	998	13446	74.04	83.93
Bosna i Hercegovina	10943	75023	105.67	123.65
Bugarska	1188	4176	148.13	149.14
Češka Republika	394	1989	98.99	120.69
Danska	471	1677	16.09	21.75

Estonija	120	1659	54.55	111.57
Finska	276	1171	9.09	14.24
Francuska	4189	12775	85.84	97.60
Grčka	932	2701	85.82	106.25
Holandija	681	3312	23.02	37.24
Hrvatska	6490	20174	100.20	111.79
Irska	258	1304	87.46	135.55
Island	44	112	118.92	72.26
Italija	2972	10049	106.56	120.52
Kipar	145	512	162.92	162.03
Kosovo	8043	58341	81.09	97.00
Letonija	259	3537	101.57	173.13
Litvanija	353	2573	147.70	191.73
Luksemburg	137	420	93.84	81.08
Mađarska	1048	3705	86.40	86.67
Malta	37	253	35.58	44.00
Sjeverna Makedonija	3110	17819	97.61	127.37
Norveška	329	2403	11.78	27.22
Njemačka	10708	49746	94.78	94.63
Poljska	2455	10572	148.07	150.66
Portugalija	301	957	125.42	105.40
Rumunija	1384	7269	112.06	135.97
Ruska Federacija	41349	668737	53.28	57.14
Slovačka	262	993	77.06	82.41
Slovenija	1543	5344	82.51	96.53
Srbija	31515	228931	106.13	129.68
Španija	1258	3445	121.55	119.20
Švajcarska uključujući Lihtenštajn	1234	3872	103.87	99.23
Švedska	2016	8805	71.34	94.55
Turska	29609	139281	256.47	203.14
Ukrajina	4866	75471	74.39	84.00
Ujedinjeno Kraljevstvo	5625	26033	93.69	107.26
Ostale evropske zemlje	702	5826	104.93	84.91
Vanevropske zemlje	21890	99639	120.76	131.60
Južna Afrika	174	2025	77.33	103.85
Ostale afričke zemlje	785	3659	155.75	136.43
Kanada	633	5594	104.28	92.49
SAD	3431	23729	92.55	119.48
Ostale zemlje Sjeverne Amerike	138	682	62.16	70.60
Argentina	132	1362	240.00	234.42
Brazil	273	1926	135.15	169.84
Čile	30	133	83.33	58.59
Ostale zemlje Južne i Srednje Amerike	347	2899	89.43	113.33
Kina (uključujući Hong Kong)	9164	13856	154.67	124.22
Japan	414	1281	235.23	180.42
Republika Koreja (Južna Koreja)	734	996	120.33	102.89

Izrael	839	10891	85.35	107.06
Indija	728	2964	132.36	186.53
Azerbejdžan	1104	13686	254.97	506.33
Ujedinjeni Arapski Emirati	110	253	58.51	69.13
Ostale azijske zemlje	2185	9122	83.17	115.89
Australija	450	3539	86.54	116.72
Novi Zeland	88	498	131.34	132.80
Ostale zemlje Okeanije	131	544	128.43	70.83

Top 10 država koje su ostvarile najveći broj noćenja

U strukturi noćenja stranih turista, tokom zimske turističke sezone 2023/2024 godine (decembar 2023 – mart 2024. godine) najviše noćenja ostvarili su turisti iz Ruske Federacije (40,97%), Srbije (14,03%), Turske (8,53%), Ukrajine (4,62%), BiH (4,60%), Kosova (3,57%), Albanije (3,20%), Njemačke (3,05%), Ujedinjenog Kraljevstva (1,59%), SAD (1,45%)

Tabela 3

Top 10	noćenja	% učešće
Ruska Federacija	668.737	40,97
Srbija	228.931	14,03
Turska	139.281	8,53
Ukrajina	75.471	4,62
Bosna i Hercegovina	75.023	4,60
Kosovo	58.341	3,57
Albanija	52.197	3,20
Njemačka	49.746	3,05
Ujedinjeno Kraljevstvo	26.033	1,59
SAD	23.729	1,45

Turistički promet po regijama Crne Gore (kolektivni smještaj)

Regije	decembar 2023 - mart 2024	
	noćenja	INDEX - i
Sjever	34.598	81,33
Centralni dio	85.143	99,56
Jug	262.086	90,24

Tokom zimske turističke sezone 2023/2024 godine (decembar 2023 – mart 2024. godine) u Sjevernoj regiji registrovano je 34.598 noćenja, što je za 18,67% manje u odnosu na isti period prošle godine. Takođe, evidentan je i pad broja noćenja u Južnoj i Centralnoj regiji. Naime, u Južnoj regiji registrovano je 262.086 noćenja, što je za 9,76%, manje u odnosu na isti period prošle godine, a u Centralnoj je znatno manji pad broja noćenja i to za 0,4%.

Prihodi u turizmu – Izvještaj Centralne banke Crne Gore

Prema podacima Centralne banke Crne Gore u prvom kvartalu 2024. godine, prihodi od ino-turizma iznosili su 94.462 miliona eura, što je za 20,57% manje u odnosu na prvi kvartal 2023. godine.

3. INFORMACIJA O REALIZACIJI ZIMSKE TURISTIČKE SEZONE 2023/2024. g. NA NIVOU INSTITUCIJA

3.1 . Ministarstvo turizma, ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Realizovane aktivnosti:

- **funkcionisanje Koordinacionog tijela (KT) za pripremu i praćenje odvijanja turističkih sezona.** Koordinacionim tijelom predsjedava ministar nadležan za poslove turizma. U fokusu rada ovog tijela je stvaranje preduslova za pripremu, kao i praćenje toka nesmetanog odvijanja turističkih sezona. Poslednja sjednica Koordinacionog tijela je održana 24.04. t.g.
- **podrška manifestacijama kroz Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2023/2024. godinu.** Manifestacije i festivali imaju višestruke benefite za Crnu Goru, i to promociju Crne Gore kao manifestacione turističke destinacije, što će se reflektovati na ostvareni broj dolaska turista i noćenja, te prihode od turizma. S tim u vezi, Ministarstvo podstiče i daje punu podršku unapređenju manifestacionog turizma. Pri tome se posebno misli na stvaranje cjelogodišnjeg turističkog proizvoda, tj. pospješivanje održavanja manifestacija u periodima prije i poslije glavne turističke sezone, što utiče na smanjenje problema sezonalnosti, i dalje visokozastupljene u ovom sektoru. Među manifestacijama koje su podržane Programom, jedanaest su realizovane u periodu oktobar - decembar 2023. godine, u opštinama: Podgorica, Nikšić, Petnjica, Herceg Novi, Ulcinj i Bar. Iznos realizovanih sredstava je bio 41.100,00 €,
- **kroz podršku razvoja inovativnih turističkih proizvoda i usluga koje obogaćuju turističku ponudu u ruralnom, kulturnom, zdravstvenom, sportskom i drugim vidovima turizma kroz Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2023. g. (mjera III) -** podržano je 12 projekata, a ukupan iznos finansijske podrške je iznosio 80.360,00 EUR. Sufinansirani su sledeći projekti kojima se obogaćuje i unapređuje turistička ponuda Crne Gore uvođenjem novih proizvoda, usluga i sadržaja:

NVO "Avlija"- Stare staze predaka novi turistički proizvod; NVO "Štedim"- uređenje izletišta Šušteri; NVO "Oblak" Andrijevića - U oblake sa tandem opremom; Park prirode "Piva"- sačuvajmo pivski Stonhendž od zaborava; Omladinski košarkaški klub "Balkanski ris" – odmorišta Plava; PSK "Ahmica"- mapiranje vrhova, prirodnih objekata i planinskih sportsko-rekreativnih staza u Rožajama; NVO "Crnogorsko holandsko prijateljstvo"- Izgradnja vidikovca Ganića Krši, North Tour Montenegro d.o.o. – unapređenje inovativne turističke ponude za biciklizam; NVO "Samostalna četa izviđača Prokletije – Park šuma Skič; LTO "Žabljak"- eko smart park; NVU "Ljubitelji prirode" nature lovers Montenegro" Packrafting na Komarnici; LTO Plav - web sajt: www.plavto.me.
- **učesće na XII međunarodnoj Konferenciji zdravstvenog turizma i prvoj obuci „Upravljanje u zdravstvenom turizmu“**, održanoj 4-5. novembra t.g. u hotelu Splendid Conference & Spa resort. Učesće na panelu na temu: „Primjena marketinških strategija s ciljem razvoja i promocije usluga u zdravstvenom turizmu“. Cilj Konferencije je, kao i ranijih godina, bio je da okupi ugledne domaće i inostrane stručnjake, operativce i konsultante iz područja medicine i turizma, predstavnike hotelijerske i wellness industrije, koji će zajednički pokušati odgovoriti na ključna pitanja o fazama razvoja zdravstvenog turizma u Crnoj Gori i regionu, kao i perspektivi ovog specifičnog oblika turističke ponude.
- **Realizovana je kampanja „Ruralno, održivo, domaćinski“** kroz koju je sproveden nagradni konkurs u četiri kategorije, i to: 1. Najbolje seosko domaćinstvo, 2. Najbolje seosko domaćinstvo na katunu, 3. Najbolja seoska domaćica i 4. Najbolji mladi seoski domaćin/Najbolja mlada seoska domaćica. Nagradni fond iznosio je 15.000,00€. Ministarstvo je organizovalo svečanu dodjelu nagrada, kao i sajam na kojem su izlagali svoje proizvode poljoprivredni proizvođači i seoska domaćinstva. Za registrovana seoska domaćinstva urađena je aplikacija pod nazivom "Montenegro Village Explorer" koja je dostupna na Apple storu i Google play-u i besplatna je za upotrebu. Takođe, ažurirana je i online

brošura kojom su obuhvaćena sva registrovana seoska domaćinstva na teritoriji Crne Gore. Brošura je urađena na našem jeziku i prevedena na engleski i njemački jezik.

Kroz Program podsticajnih mjera u oblasti turizma za 2023. godinu, Mjera II - Unapređenje ponude i podizanje nivoa kvaliteta usluga u ruralnom turizmu, podržano je 16 seoskih domaćinstava, ukupan iznos finansijske podrške iznosio je 52.920,00€.

- **izdavanje odobrenja za rad i kategorizacija ugostiteljskih objekata** - Komisije MERT-a u kontinuitetu sprovode postupak izdavanja odobrenja za rad i kategorizacije ugostiteljskih objekata u cilju poboljšanja kvaliteta usluga i sadržaja istih, u skladu sa Zakonom. Takođe, komisija koja izdaje odobrenje za rad je zadužena i za odobrenja koja se odnose na otvaranje skijališta koja su u funkciji tokom zimske sezone. U naznačenom periodu izdato je samo jedno rješenje za skijalište "Kolašin 1450", a za ostala skijališta nisu izdavana rješenja o odobrenju za pružanje usluga, s obzirom na problem nedostatka snježnih padavina.
- **aviopovezanost** – Rješenjem Ministarstva saobraćaja i pomorstva je u januaru 2024. godine formirana Radna grupa koja ima zadatak prikupljanja i analiziranja predloga od svih relevantnih aktera, s naglaskom na stvaranje prostora za povećanje avio dostupnosti. Poseban naglasak stavljen je na regulativu, te na predloge koji su već primijenjeni u regionu, kako bi se stvorio okvir za kreiranje podsticajnog okruženje koje će privući što veći broj avio kompanija, doprinoseći boljoj povezanosti Crne Gore s ključnim destinacijama širom EU i svijeta.

Radnom grupom koordinira Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, a predstavnik ovog Ministarstva je član Radne grupe, kao I predstavnici NTO Crne Gore, Agencije za civilno vazduhoplovstvo, AD Aerodromi Crne Gore I To Montenegro DOO.

Djelimično realizovano:

- Ministarstvo je u saradnji sa Upravom za kapitalne projekte **pokrenulo proceduru javne nabavke za dva nova ski lifta** na Ski centru Kolašin 1600, tipa sidro (dužine 800m i 400 m) koji će biti montirani u blizini polazne stanice žičare K8, Realizacija izgradnje ski liftova preko Uprave za kapitalne projekte je u toku. Projekti se finansiraju iz Kapitalnog budžeta Crne Gore. Data je 17.05.2024. godine saglasnost na Idejno rješenje za izgradnju ski liftova koje je dobilo i pozitivan izvještaj revizije od strane Korisnika (SCG) budućih objekata.
- **formiranje Operativnog tima za praćenje realizacije dva projekta na ski centrima Cmiljača i Žarski** u Operativni tim za praćenje realizacije projekata „Ski centar Žarski“, opština Mojkovac i „Ski centar Cmiljača“, opština Bijelo Polje je formiran 24.05.2023. godine od strane Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma. U sastav Operativnog tima su bili predstavnici Ministarstva ekonomskog razvoja i turizma, Ministarstva finansija, Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Uprave za kapitalne projekte, Uprave za saobraćaj, Skijališta Crne Gore, CEDIS-a, Opštine Mojkovac, Oštine Bijelo Polje i Novog Volvoxa. Sprovedena je kontinuirana saradnja sa nadležnim institucijama i subjektima u cilju dalje realizacije višegodišnjih projekata, odnosno nastavka izgradnje objekata za buduća skijališta.

3.2. Nacionalna turistička organizacija Crne Gore (NTO CG)

Promotivne aktivnosti NTO CG za zimsku turističku sezonu su bile usmjerene ka sljedećim tržištima:

Velika Britanija

Realizovane aktivnosti:

- učešće na 44. međunarodnoj turističkoj berzi „World Travel Market“, London,
- promocija turističke ponude, u saradnji sa PR agencijom iz Londona,
- realizacija zajedničke marketinške kampanje u partnerstvu sa najvećim turoperatorom Jet2holidays,
- realizacija promotivne kampanje na online i TV kanalima BBC,
- organizovanje studijske posjete novinara,

- sprovođenje digitalne marketing kampanje u partnerstvu sa platformom za rezervaciju putovanja Expedia,
- učešće na godišnjem događaju najvećeg britanskog turoperatora Jet2.holidays "A night with the stars".

Njemačka

Realizovane aktivnosti:

- organizovanje studijskih posjeta novinara i turoperatora,
- sprovođenje promocije putem storytelling tekstova,
- oglašavanje u njemačkim medijima,
- organizovanje promotivnog događaja za njemačke medije u Hamburgu,
- prikazivanje videa "Willkommen in Montenegro", u saradnji sa produkcijskom kućom www.3Sixty-TV.de.

Francuska

Realizovane aktivnosti:

- učešće na međunarodnom sajmu turizma "Top Resa", Pariz,
- organizovanje studijske posjete novinara i turoperatora iz Francuske.

Švajcarska

Realizovane aktivnosti:

- organizovanje studijske posjete novinara,
- distribucija Newsletter i biltena medijima,
- učešće na turističkom događaju u Luganu, u saradnji sa TO Kotor.

Austrija

Realizovane aktivnosti:

- organizovanje događaja za novinare u Beču,
- organizovanje posjete novinara, kao i posjeta turoperatora.

Poljska

Realizovane aktivnosti:

- oglašavanje u medijima,
- organizovanje posjete novinara,
- press release – informisanje ciljnih grupa o novinama vezano za crnogorsku turističku ponudu,
- mjesečno slanje newslettera (plasiranje informacija: Interia, National Geographic Traveler, Business Traveller Poland, Wirtualna Polska, Onet.pl, Gazeta.pl, turysci.pl, Wprost, Polityka itd.),
- sprovođenje kampanje u B2B medijima u Wiadomości Turystyczne i WaszaTurystyka.pl vezano za nova otvaranja smještajnih kapaciteta i inoviranu ponudu,
- oglašavanje u Business Travel Poland,
- učešće na Forumu agenata i turoperatora Forum Agentów i Biur Podróży for 2023 Warsaw Hotel Courtyard by Marriott 22.

Baltičke zemlje

Realizovane aktivnosti:

- sprovođenje B2C kampanje kroz globalnu platformu „Amadeus“ za Letoniju,
- programatic advertising „Travel Audience“ za Letoniju i Estoniju,
- organizovanje dolaska grupe medija u saradnji sa „Air Balticom“, „Baltasom“ i „Air Montenegrom“,

Nije realizovano:

- organizovanje studijske posjete TV ekipe Cult Food,

Napomena: NTO CG nije realizovala planiranu posjetu TV ekipe i poznate ličnosti jer su isti spriječeni da u planiranom roku realizuju snimanje iz objektivnih okolnosti. To je razlog što je realizacija aktivnosti pomjerena za 2024. god.

Češka i Slovačka

Realizovana aktivnost:

- pružanje podrške organizaciji studijske posjete novinara CNN Prima.

Luksemburg

Realizovana aktivnost:

- organizovanje studijske posjete novinara.

SAD

Realizovane aktivnosti:

- sprovođenje marketinške kampanje „Essential Balkans - The Ultimate Balkans Experience” na tržištu SAD (u saradnji sa Evropskom komisijom za putovanja, NTO Srbije i NTO Rumunije).

Crna Gora

Realizovana aktivnost:

- organizovanje događaja za domaće medije.

Tržišta regiona

Realizovane aktivnosti:

- organizovanje pres konferencija ili prijema povodom zimske sezone i novogodišnjih praznika u saradnji sa LTO-ima u Novom Sadu i Beogradu,
- učešće na 54. sajmu turizma u saradnji sa LTO-ima u Novom Sadu,
- promocija novogodišnjih praznika i zimske sezone u Beogradu, Tirani i Prištini,
- sprovođenje kampanje u štampanim medijima i na najčitanijim portalima u Regionu,
- organizovanje studijske posjete novinara/influensera iz Srbije,
- organizovanje promocije zimske turističke ponude na tržištima Slovenije i Hrvatske,

Nije realizovano:

- organizovanje studijske grupe influensera ili medija iz Albanije,

Napomena: aktivnost nije realizovana zbog nedostatka snijega.

MICE

Realizovane aktivnosti:

- učešće Crnogorskog kongresnog biroa na sajmu “IBTM World”, Barselona,
- organizovanje studijske posjete MICE grupe iz Belgije i Luksemburga.

3.3. Air Montenegro

Kao što je najavljeno, Air Montenegro je u toku zimske IATA sezone 23/24.godine realizovao redovan saobraćaj na linijama: Podgorica-Beograd-Podgorica, Tivat-Beograd-Tivat, Podgorica-Ljubljana-Podgorica, Podgorica-Istanbul-Podgorica, Tivat-Istanbul-Tivat, Podgorica-Cirih-Podgorica.

Dodatno je nakon odluke drugog prevoznika da krajem oktobra prekine svoj saobraćaj ka Rimu-Italija, nakon istraživanja tržišta, ali uzimajući u obzir i interese države Crne Gore i privrede donesena odluka da se uspostavi redovan saobraćaj ka Rimu od 15.decembra 2023.godine, dva puta sedmično.

Saobraćaj je obavljan sa dva aviona tipa Embraer-195,u registru prevoznika, sa 116 sjedišta u dualnoj konfiguraciji, biznis i ekonomske klase. U skladu sa planom redovnog održavanja flote, od 08.januara t.g. do kraja marta su oba aviona bila van saobraćaja, naizmjenično, jedan pa drugi, pa je u ovom periodu saobraćaj obavljan sa 1 operativnim avionom.

Što se tiče čarter letova, obavljena su 2 ad hoc, 18.novembra za Budimpeštu, za potrebe Fudbalskog saveza Crne Gore, kao i 12.decembra za Beč, za potrebe Centralne Banke Crne Gore.

Zbog opšte poznate činjenice da nije bilo snijega na skijalištima u Crnoj Gori, nažalost nijesu realizovani grupni prevozi putnika na našim letovima u toku zime.

3.4. Privredna komora Crne Gore

Realizovane aktivnosti:

- organizovana je II sjednica Odbora Udruženja turizma i ugostiteljstva - centralna tema sjednice je bila turistički potencijali Opštine Plav, sa posebnim osvrtom na zimsku sezonu,
- organizovana je III sjednica Odbora Udruženja turizma i ugostiteljstva. Na sjednici je razmatran "Plan pripreme zimske turističke sezone 2023/2024.godine",
- organizovana je IV sjednica Odbora Udruženja turizma i ugostiteljstva, na kojoj su se razmatrale aktivnosti na realizaciji zimske turističke sezone 2023/2024.godine".

3.5 . Uprava policije

Realizovane aktivnosti:

- Plansko i preventivno djelovanje tokom novogodišnjih i božićnih praznika, u cilju sprečavanja vršenja prekršaja javnog reda i mira,
Izvršene su sveobuhvatne pripreme i sačinjene bezbjedonosne procjene i planovi, u cilju održavanja stabilnog bezbjedonosnog ambijenta i uslova za proslavu novogodišnjih i vjerskih praznika. Planski preduzete mjere i aktivnosti u cilju preventivnog djelovanja na sprečavanju vršenja prekršaja JRM i krivičnih djela,
- Realizacija operativne akcije „Petarda“ u cilju sprečavanja nedozvoljene trgovine i zloupotrebe pirotehničkih sredstava,
Donešena je Naredba o zabrani prodaje i upotrebe pirotehničkih sredstava razreda II – petardi, za period 2023/2024. godina. Sprovedenje planske aktivnosti prvenstveno je imalo za cilj djelovanje radi suzbijanja nelegalne prodaje kao i upotrebe pirotehničkih sredstava razreda II - petardi, naročito od strane maloljetnih lica,
- Učešće u izradi i realizaciji zimskog održavanja puteva za zimsku turističku sezonu, u saradnji sa Upravom za saobraćaj i ad „Crnogoraput“,
Predstavnici Uprave za saobraćaj uz učešće AD CRNAGORAPUT i Odsjeka za bezbjednost drumskog saobraćaja UP, sačinili su Plan aktivnosti za zimsko održavanje puteva koji je pravovremeno distribuiran svim organizacionim cjelinama Uprave policije,
- Donošenje naredbe o vremenskom periodu i djelovima puta na kojima je obavezna upotreba pneumatika za zimsku upotrebu,
Postavljani su zimski pneumatici na svim službenim vozilima sa prioritetom na patrolna vozila iz sjeverne regije. U okviru priprema MTS izvršeno je opremanje vozila sa pratećom opremom u skladu sa Pravilnikom o uslovima koje moraju ispunjavati vozila u saobraćaju, kao i ostale pripreme,
- U komunikaciji sa predstavnicima Uprave za saobraćaj, vršeno je regulisanje saobraćaja za vrijeme loših vremenskih prilika,
- Vršenje pojačane koordinacije nadležnih službi u sistemu za integrisano upravljanje granicom,
Održavani su sastanci koordinacionih timova za sprovođenje Strategije integrisanog upravljanja granicom i akcionog plana za njeno sprovođenje, na regionalnom i lokalnom nivou na graničnim prelazima,
- Vršenje intenzivne koordinacije i komunikacije sa nadležnim subjektima u sistemu u pravcu smanjenja sive ekonomije u turizmu i ugostiteljstvu,
Preduzete su neophodne mjere i radnje kako samostalno tako i u saradnji sa drugim državnim i lokalnim organima u cilju suzbijanja sive ekonomije u oblasti turizma. Saradnja se odnosi na razmjenu informacija i podataka koji su vezani za prijavu gostiju shodno Zakonu o strancima i naplatu prihoda po osnovu Zakona o boravišnoj taksi, u cilju efikasnijeg djelovanja u okviru nadležnosti organa,
- Vršenje redovne kontrole LTO-a sa akcentom na unos podataka u RB 90,
Aktivnost je realizovana u dijelu provjere lica preko aplikacije RB90,
- Sprovedenje pojačane kontrole lica koja vrše prijavu boravka u saradnji sa inspekcijским službama od strane policijskih službenika za strance, kako samostalno tako i u saradnji sa lokalnim turističkim inspektorima. Kroz obavljanje redovnih poslova i zadataka kao i prilikom izvođenja lokalnih akcija na

terenu kontrolisane su prijave boravka stranih državljana i vršena je redovna kontrola objekata koji pružaju usluge davanja smještaja,

- Redovno upoređivanje podataka o registrovanim objektima koji pružaju usluge smještaja u Centralnom turističkom registru, sa Registrom prijave boravka do 90 dana, nakon čega su vršene kontrole objekata koji vrše usluge davanja smještaja,
- Preventivno djelovanje na planu sprečavanja najtežih krivičnih djela iz oblasti organizovanog kriminaliteta,
- Realizacija aktivnosti na prikupljanju novih saznanja o članovima organizovanih kriminalnih grupa koji borave u zimskim turističkim centrima,
- Opservacija i preduzimanje operativno tehničkih mjera i radnji u objektima od bezbjednosnog rizika,
- Sprovođenje preventivne antiterorističke aktivnosti,
- Obilazak hotela i drugih ugostiteljskih objekata sa većom koncentracijom gostiju,
- preventivna kontrola protivpožarnih uređaja, sprečavanje i otkrivanje krađe motornih vozila, kao i sprečavanje i otkrivanje imovinskog kriminaliteta.

3.6 . Uprava za saobraćaj

Realizovane aktivnosti:

- Planom održavanja puteva u zimskom periodu, prilazni putevi do zimskih turističkih centara ("Bablja greda" - Ski centar „Kolašin 1450“, „Kolašin 1600“, Žabljak – Ski centar „Savin kuk“, Nikšić - Vučje, Lubnice - Jezerine) uvršteni su u prvi prioritet održavanja,
- Nabavka potrebnih količina soli i kamene sitneži za posipanje puteva, kao i nabavka, remont i priprema mehanizacije i opreme potrebne za održavanje puteva u zimskom periodu.

Kratak osvrt na tok sezone:

Svi državni putevi kao i prilazni putevi do zimskih turističkih centara, koji su uvršteni u prvi prioritet održavanja, održavani su u skladu sa planom, bez većih problema i svi su bili prohodni za saobraćaj.

3.7 . Uprava za inspeksijske poslove

Turistička inspekcija

Realizovano:

- vršenje kontrole ugostiteljskih objekata (posjedovanje odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti, izdavanje računa za pružene usluge u skladu sa zakonom, kontrola cjenovnika, normativa, evidencija gostiju u hotelskim smještajnim kapacitetima, upotrebe duvanskih proizvoda i dr.)

Djelimično realizovano:

- vršenje kontrole pružanja turističkih usluga na skijalištima (vršenje kontrole i nadzora ski liftova, ski škola u dijelu odobrenja za rad, izdavanje računa u skladu sa Zakonom, nadzor kretanja vozila na motorni pogon, kontrola poštovanja zakonske obaveze nošenja kaciga i dr).,

Obrazloženje: za vrijeme novogodišnjih i božićnih praznika u ski centrima Žabljak i Kolašin angažovana su po dva turistička inspektora. U periodu od 29.12.2023.god. do 09.01.2024.god. vremenske prilike nisu bile pogodne radu skijališta tako da nisu ni bila u funkciji.

Nije realizovano:

- realizacija aktivnosti po prijavi gostiju preko Call centra. Pored navedenog, u svakom ski centru je vidno istaknut plakat sa natpisom: "Turistička inspekcija u funkciji ski gosta" sa brojem telefona dežurnog inspektora, tako da su posjetioci mogli da kontaktiraju inspektora odmah po nastanku problema, obrazlože svoje nezadovoljstvo i ostvare svoja prava, kao korisnici usluga.

Napomena: aktivnost nije realizovana jer Preko call centra nije bilo prijave gostiju.

Tržišna inspekcija

Djelimično realizovano:

- organizovanje pojačanih kontrola svih objekata koji se bave prometom roba i pružanjem usluga, (kontrola prijava za vršenje djelatnosti, porijekla robe i evidentiranja iste na propisan način kroz poslovnu dokumentaciju),
  - sprovođenje zaštite ekonomskih interesa potrošača (isticanje cijena, izdavanje računa, obavještenje o robi, posebni uslovi kupovine, prodajne pogodnosti i dr.),
  - kontrolisanje prometa duvanskih proizvoda,
  - vršenje nadzora u oblasti zaštite prava intelektualne svojine,
- Napomena:** Izvršeno je 178 redovnih inspekcijskih nadzora, utvrđeno je 86 nepravilnosti, izdato 130 prekršajnih naloga u iznosu od 36.800,00 eur. Nepravilnosti su se uglavnom odnosile na zaštitu ekonomskih interesa potrošača.

Inspekcija rada

Djelimično realizovano:

- vršenje pojačanog inspekcijskog nadzora u periodu decembar-februar 2024.godine, u sjevernim opštinama u kojima se nalaze skijališta (zaključivanje ugovora o radu prije stupanja na rad, prijavljivanje zaposlenih na obavezno socijalno osiguranje, donošenje odluke o sedmičnom odmoru i rasporedu radnog vremena, redovnost isplate zarada i uručivanje obračuna zarada zaposlenim, kontrola odredbi koje se tiču radnog angažovanja maloljetnika),
- Napomena:** Pojačan nadzor je vršen u opštini Kolašin. U 30 inspekcijskih nadzora utvrđeno je 13 nepravilnosti za koje je izdato 17 prekršajnih naloga u iznosu od 15.900,00 eura. Najčešće nepravilnosti odnosile su se na nedonošenje odluke o radu za vrijeme novogodišnjih i božićnih praznika, nedonošenje odluke o rasporedu radnog vremena i rasporedu zaposlenih po smjenama, rad bez ugovora o radu i prijave na obavezno socijalno osiguranje.
- U ostalim opštinama nisu vršeni nadzori.

Zdravstvena inspekcija

Djelimično realizovano:

- vršenje pojačanog nadzora u pružanju zdravstvene zaštite građanima,
- vršenje kontrole primjene Zakona o ograničenoj upotrebi duvanskih proizvoda u zdravstvenim ustanovama i radnoj sredini.

Sanitarna inspekcija

Djelimično realizovano:

- vršenje pojačanog inspekcijskog nadzora ispunjenosti higijensko - sanitarnih uslova u objektima pod sanitarnim nadzorom, ispravnosti bazenskih i voda za piće u ugostiteljskim objektima, zdravstveni pregled zaposlenih lica u objektima pod sanitarnim nadzorom, kontrola SPA centara, kozmetičkih i frizerskih salona i dr.

Pojačani nadzor zdravstveno sanitarne inspekcije prema planu vršen je u periodu od 5-9.01.2024.godine na Žabljaku i u Kolašinu. U istom su učestvovala 4 sanitarna i 2 zdravstvena inspektora. U izvještajnom periodu angažovani sanitarni inspektori su izvršili 31 kontrolu, utvrdili 11 nepravilnosti, pri čemu su izdali 22 prekršajna naloga u iznosu od 7.180,00 eura dok je zdravstvena inspekcija izvršila 12 kontrola, utvrdila 6 nepravilnosti, pri čemu je izdala 12 prekršajnih naloga u iznosu od 4.160,00 eura. Nepravilnosti su se odnosile na rad lica bez sanitarnih knjižica, upotrebu duvanskih proizvoda u radnom prostoru, na odsustvo farmaceuta i izdavanje lijekova bez recepta.

3.8 . Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove

Realizovane aktivnosti:

- donošenje AP za zimsku turističku sezonu 2023/24.g., utvrđivanje liste objekata za nadzor inspekcije za hranu, priprema pojedinačnih planova nadzora objekata po opštinama, definisanje predmeta i učestalost kontrole, tehnike i metode kontrole,

- vršenje pojačanog inspekcijskog nadzora objekata u kojima se obavlja djelatnost poslovanja hranom od strane inspektora sa mjestom rada u sjevernim i primorskim opštinama i mobilnih timova inspektora iz drugih opština.

3.9 Nacionalni parkovi Crne Gore

Realizovano:

NP "Prokletije"- organizovanje manifestacija i događaja (hodanje na krpljama, Ski fest, Free ride - skijanje van uređenih skijaških staza), održavanje zimskog planinskog festivala kao i zimske planinarske ture, uz skijanje (tromeđa 2.366 m, jedan vrh, tri države u jednom danu - Kosovo, CG, Albanija). Aktivnost je realizovana u saradnji TO Gusinje i TO Plav.

Realizovano:

NP "Skadarsko jezero", u saradnji sa LTO i drugim zainteresovanim subjektima, realizovana je manifestacija „Dani vina i ukljeve”,

Nije realizovano:

NP „Durmitor“ - organizovanje manifestacija i događaja, kao što je „Durmitorski zimski dani“, kao i šetnja krpljama markiranom stazom od Crnog jezera do Savinog kuka i čajanka na obali Crnog jezera. (nedostatak sniježnog pokrivača),

Nije realizovano:

NP "Lovćen" - hodanja na krpljama (nedostatak sniježnog pokrivača),

NP "Biogradska gora" - zatvoren je za posjetioce od 15. novembra tekuće do 1. maja 2024.godine, kada se Park zvanično otvara.

Planirano je bilo unapređenje turističkog proizvoda kroz ponudu koja podrazumijeva organizovanje posmatranja ptica i u potpunosti nije realizovano jer je za ovu aktivnost najveće interesovanje tokom ljetnjih mjeseci, dok je u prethodnom zimskom periodu bilo interesovanja uglavnom od strane stručne javnosti kao i zakazivanje tura za ljetnji period.

3.10 . Elektroprivreda Crne Gore

Realizovane aktivnosti:

EPCG je za period 01.11.2023.g – 31.03.2024.g. ostvarila pozitivni saldo u količini električne energije od 598 GWh (razlika između raspoložive električne energije i isporučene električne energije kupcima). Hidroelektrane i termoelektrana radile su po planiranom režimu.

HE Perućica imala je na raspolaganju svih sedam generatora.

HE Piva je bila raspoloživa sa dva generatora.

U oktobru 2023.g. obustavljena je proizvodnja u hidroelektrani zbog redovnog godišnjeg remonta, tokom koga je završen remont agregata A3. U novembru 2023.g. završeni su radovi na ugradnji blok transformatora agregata A2 nakon čega je isti pušten u rad. Remontni radovi na agregatu A1 zbog većeg obima posla i dalje traju.

TE Pljevlja je tokom posmatranog perioda imala stabilan rad sa dva kraća zastoja u martu tekuće godine od 08.03. do 10.03 i od 11.03. do 12.03. u ukupnom trajanju zastoja od 97sati.

3.11 . CEDIS

Kapitalne investicije:

- ugradnja reklozera na 10kV dalekovodima: Polja i Pržišta u Mojkovcu, Boljanići, Borovica, Višnjica, Komini i Zekavice u Pljevljima, Bijela, Uskoci i Grabovica u Šavniku. **Realizovano. Iznos realizovanih sredstava (IRS):** 573.720,00€,
- rekonstrukcija 35kV nadzemnih vodova: Plav – Gusinje (**Realizovano. IRS:** 52.194,00€) i Ribarevine – Šćepanica (**Djelimično realizovano. IPS:** 180.000,00€)
- rekonstrukcija 10kV nadzemnih vodova: Žabljak-Borje-Vrela na Žabljaku i dionice DV Grnčar od ZTS 10/0,4 kV Bucelj do ZTS 10/0,4 kV Vjeternik u Gusinju. **Realizovano. IRS:** 129.694,00€
- izgradnja TS 10/,4 kV: Vatrogasni Dom (**Realizovano. IRS:** 12.725,00€) u Mojkovcu, Kuside (**Djelimično realizovano. IPS:** 86.750,00€) u Nikšiću, Gornji Gradac (**Djelimično realizovano IPS:** 21.008,00€) u Pljevljima, Čatovske Livade (**Realizovano IRS:** 76.354,00€) u Rožajama, Zagrađe (**Realizovano. IRS:** 24.881,00€) u Plužinama i Vrela (**Realizovano. IRS:** 42.347,00€) na Žabljaku.
- rekonstrukcija TS 10/0,4kV: Breza (**Realizovano. IRS:** 59,194.00€), Spomen Dom (**Realizovano. IRS:** 13.184,00€) i Policija 1 (**Nije realizovano. Obrazloženje: nisu stečeni potrebni uslovi da se izvrši rekonstrukcija, objekat teško pristupačan. IPS:** 28.400,00€) u Kolašinu, Robna Kuća, 3x12 stanova, Konfekcija Jekon, Distribucija, Rasadnik (**Nije realizovano. Obrzloženje: U toku izrada elaborata, radovi planirani za maj 2024. godine. IPS:**119.400,00€) u Bijelom Polju, Gusinje 2 (**Realizovano. IRS:** 6.126,00€) u Gusinju i Mujevići Duga u Rožajama (**Realizovano. IRS:** 5.894,00€).
- izgradnja 0,4kV nadzemnog voda Štitare 2 u Beranama. **Realizovano. IRS:**18.000,00€
- adaptacija 0,4kV nadzemnih mreža: Pripčići, Stožer 1 i Vergaševići u Bijelom Polju (**Realizovano. IRS:**505.338,00€) i Vukićevića Lug u Kolašinu (**Djelimično realizovano. IPS:** 39.000,00€)
- ugradnja reklozera na 10kV dalekovodima Petrovići I Vazdušni Kličevo u Nikšiću. **Djelimično realizovano. IPS:** 216.000,00€
- rekonstrukcija 35kV nadzemnih vodova: Guke - Mataruge i Šumani - Kosanica u Pljevljima, Medanovići - Vrelo i Vrelo - Čokrlje u Bijelom Polju. (**Djelimično realizovano. IPS:** 1.041.303,00€)
- izgradnja TS 10/0,4 kV: "Vojni Logor" u Pljevljima i "Brijeg 2" u Plužinama. (**Djelimično realizovano. IPS:** 93.824,00€)
- izgradnja 0,4kV podzemnog voda Motički gaj - DOO Veronika na Žabljaku. (**Djelimično realizovano. IPS:** 14.000,00€)
- adaptacija 0,4kV nadzemnih mreža: Gornje Luge, Zagrad-II faza i Rovca. (**Djelimično realizovano. IPS:** 598.590,00€)

Tabelarni pregled kapitalnih investicija koje su dio "Plana pripreme zimske turističke sezone 2023. godine" sa ukupnim realizovanim sredstvima:

	Realizovana sredstva	Komentar Sektora za investicije
Adaptacija nadzemne 0,4 kV mreže	719,448	
Djelimično realizovano	214,110	
Adaptacija NN mreže "Gornje Luge" - Andrijevića	113,006	Radovi u završnoj fazi
Adaptacija NN mreže "Zagrad" - II faza, Berane	101,104	Radovi u završnoj fazi
Niskonaponska mreža STS 10/0,4 kV "Vukićevića Lug", Osoje Kolašin	0	Radovi ce se izvoditi krajem maja-jun
Niskonaponska mreža STS 10/0,4 kV „Rovca“, Kolašin	0	Radovi u toku
Realizovano	505,338	
Adaptacija NNM Vergaševići, Bijelo Polje	284,829	Objekat završen
Niskonaponska mreža STS 10/0,4 kV „Stožer 1“, Bijelo Polje	181,715	Objekat završen

Rekonstrukcija NNM Pripčiči	38,794	Objekat završen
Izgradnja nadzemnog voda 0,4 kV	740	
Djelimično realizovano	740	
Izgradnja niskonaponskog nadzemnog voda "Štitare II", Berane	740	Radovi realizovani. Iste izvela Služba za održavanje r3
Izgradnja podzemnog 0,4 kV voda	2,163	
Djelimično realizovano	2,163	
NN kablovski vod Motički gaj - DOO Veronika	2,163	Završena projektna dokumentacija. U toku priprema za raspisivanje tendera za nabavku radova na ovom objektu po okvirnom sporazumu.
Izgradnja podzemnog voda 10 kV	84,263	
Djelimično realizovano	32,615	
Izgradnja KV 10 kV RP 10 kV "Mojkovac-izvod Slatina"	32,615	U toku upis u katastar –objekat završen
Realizovano	51,648	
Izgradnja 10 kV podzemnog voda TS35/10 kV Odžak - TS kula Odžak	51,648	Objekat izgrađen i pušten u pogon. Dobijena Upotrebna dozvola.
Izgradnja TS 10/0,4 kV	264,768	
Djelimično realizovano	77,842	
Izgradnja TS 10/0,4kV, 1x630kVA "Brijeg II" sa uklapanjem u 10kV i NN mrežu-PL	3,192	U toku odabir izvođača radova i stručnog nadzora.
Izgradnja NDTs 10/0,4 kV 1x630 kVA "Vojni logor"	2,887	Urađena projektna dokumentacija. Završen tenderski postupak i odabran izvođač radova. Potpisan ugovor o izvođenju radova. Pripremljen zahtjev za dobijanje građevinske dozvole.
Izgradnja STS 10/0,4 kV "Gornji Gradac" sa priključnim DV 10 kV sa uklapanjem u nn mrežu	29,416	U toku izvođenje radova na izgradnji objekta po Okvirnom sporazumu. Izvođač radova "Ramel" DOO iz Nikšića.

Izgradnja STS 10/0,4 kV "Vrela" sa priključnim 10 kV DV	42,347	Objekat izgrađen i pušten u pogon. Dobijena Upotrebna Dozvola.
Realizovano	186,926	
Izgradnja STS 10/0,4kV, "Kuside" sa priključnim DV 10 kV I uklapanjem u NN mrežu – NIKŠIĆ	72,965	U toku odabir izvođača radova i stručnog nadzora.
Izgradnja DTS 10/0.4 kV 630kVA Čatovske livade sa priključnim KV 10kV i uklapanjem u NNM	76,354	Realizovana investicija
Izgradnja STS 10/0.4 kV 160kVA Zagrađe - Plužine sa uklapanjem u NNM	24,881	Objekat izgrađen. Radovi završeni i objekat pušten u pogon.
TS 10/0,4kV 630kVA "Vatrogasni dom"	12,725	Objekat završen
Rekonstrukcija DV 10 kV	129,694	
Realizovano	129,694	
Rekonstrukcija 10 kV DV Žabljak - Borje - Vrela	94,770	Objekat izgrađen. Radovi završeni i objekat pušten u pogon.
Rekonstrukcija DV 10kV "Grnčar" od ZTS 10/0,4 kV "Bucelj" do ZTS 10/0,4 kV "Vjeternik"	34,925	
Rekonstrukcija DV 35 KV	648,026	
Djelimično realizovano	595,833	
Rekonstrukcija dalekovoda DV 35kV Guke-Mataruge	240,033	Radovi stopirani zbog problema sa imovinsko-pravnim odnosima.
Rekonstrukcija dalekovoda DV 35kV Šumani-Kosanica	68,601	Radovi stopirani zbog problema sa imovinsko-pravnim odnosima.
Rekonstrukcija DV 35 kV Medanovići - Vrelo	44,919	Radovi stopirani zbog problema sa imovinsko-pravnim odnosima.
Rekonstrukcija DV 35 kV Ribarevine - Ščepanica	200,386	Radovi stopirani zbog problema sa imovinsko-pravnim odnosima.
Rekonstrukcija DV 35 kV Vrelo - Čokrlije	41,894	Radovi stopirani zbog problema sa imovinsko-pravnim odnosima.
Realizovano	52,194	
Rekonstrukcija DV 35 kV Plav-Gusinje	52,194	Realizovani radovi. Iste izvela Služba za održavanje r3
Rekonstrukcija TS 10/0,4 kV	85,018	

Nije realizovano Obrazloženje: Nisu stečeni potrebni uslovi da se izvrše rekonstrukcije. Objekti su teško pristupačni.	0	
Rekonstrukcija TS 10/0,4 kV 3x12 stanova	0	U toku izrada elaborata radovi na rekonstrukciji u maju
Rekonstrukcija TS 10/0,4 kV Distribucija	0	U toku izrada elaborata radovi na rekonstrukciji u maju
Rekonstrukcija TS 10/0,4 kV Konfekcija Jekon	0	U toku izrada elaborata radovi na rekonstrukciji u maju
Rekonstrukcija TS 10/0,4 kV Policija 1	0	Nisu stečeni potrebni uslovi da se izvrše rekonstrukcije. Objekti su teško pristupačni.
Rekonstrukcija TS 10/0,4 kV Rasadnik	0	U toku izrada elaborata radovi na rekonstrukciji u maju
Rekonstrukcija TS 10/0,4 kV Robna Kuća	0	U toku izrada elaborata radovi na rekonstrukciji u maju
Realizovano	85,018	
Adaptacija MBTS 10/0,4kV Breza, Kolašin (ugradnja transformatora 1000kVA, SN bloka i NN bloka sa 12 izvoda)	59,194	Završeno.
Rekonstrukcija STS 10/0,4 kV "Mujevići-Duga" Zamjena transformatora 160 kVA, RO	5,894	EEO se nalazi na području Rožaja ali ja nisam sa istom zadužen I, koliko je meni poznato nije bilo aktivnosti u vezi realizacije na terenu
Rekonstrukcija TS 10/0,4 kV Spomen Dom	13,804	završeno
Zamjena transformatora u BTS 10/0,4 kV "Gusinje 2" postojećeg 250 kVA novim od 400 kVA	6,126	Radovi realizovani. Iste izvela Služba za održavanje r3
Ugradnja reklozera	525,520	
Djelimično realizovano	251,770	
Izgradnja reklozera sa četiri sekcionera na DV Petrovići sa SCADA sistemom	0	U toku revizija elaborata.
Izgradnja reklozera sa tri sekcionera na DV Vazdušni Kličevo sa SCADA sistemom	0	U toku revizija elaborata.
Ugradnja reklozera na DV "Pupovići"-PV	36,600	Objekat izgrađen i pušten u pogon

Ugradnja reklozera na DV 10 kV "Boljanići" - PV	70,690	Objekat izgrađen i pušten u pogon
Ugradnja reklozera na DV 10 kV "Borovica" - PV	73,960	Objekat izgrađen i pušten u pogon
Ugradnja reklozera na DV 10 kV "Komini" - PV	33,920	Objekat izgrađen i pušten u pogon
Ugradnja reklozera na DV 10 kV "Zekavice" - PV	36,600	Objekat izgrađen i pušten u pogon
Realizovano	273,750	
Izgradnja reklozera i sekcionera na DV 10 kV "Polja"	40,800	Završeno
Izgradnja reklozera i sekcionera na DV 10 kV "Pržišta"	22,900	Završeno
Ugradnja reklozera na DV 10 kV "Uskoci" - ŠN	69,130	Objekat izgrađen i pušten u pogon
Ugradnja reklozera na DV 10kV "Bijela"-ŠN	76,840	Objekat izgrađen i pušten u pogon
Ugradnja reklozera na DV 10kV "Grabovica"-ŠN	64,080	Objekat izgrađen i pušten u pogon

Sekundarna mreža:

- Žabljak - turistički centar - postavljen je na DV 10kV Virak reklozer „pametni rastavljač“ koji umnogome smanjuje broj ispada u prigradskim naseljima, koja gravitiraju u okolini ski centra Savin Kuk.
- Kolašin - turistički centar - završeni su građevinski i elektromontažni radovi na DV 10 kV Lugovi i Skrbuša. Dalekovodi sa kojih se vrši napajanje el.energijom Ski centara Kolašin1450 i Kolašin 1600 u tehnički su ispravnom stanju,
- Nikšić - Ski centar Vučje - na dalekovodu, sa kojega se napaja Ski centar Vučje, izvršen je redovan obilazak i pregled objekta. Kritična mjesta su sanirana. U zimskom periodu, dalekovod sa kojeg se el.energijom napaja Ski centar Vučje posmatran je kao prioritet u slučaju kvarova,
- Berane - Ski centar Lokve i Rožaje - Ski centar Turjak. Dalekovodi preko kojih se napajaju ovi ski centri su revitalizovani, te je pouzdanost napajanja potrošača, podignuta na visok stepen,
- Cetinje - Ski Centar Ivanova Korita - dalekovod koji napaja električnom energijom Ski centar, u tehnički je ispravnom stanju.

4. INFORMACIJA O REALIZACIJI ZIMSKE TURISTIČKE SEZONE NA NIVOU LOKALNIH SAMOUPRAVA

4.1. SJEVERNI REGION

➤ Kolašin

Realizovane aktivnosti:

- Održan je novogodišnji bazar na gradskom trgu i trajao je od decembra 2023.g. do februara 2024. g. Privukao je veliki broj posjetilaca i doprinio prazničnoj atmosferi u gradu. U okviru bazara, održani su mnogobrojni koncerti i programi za djecu, koji su dodatno obogatili ponudu i zabavu za sve generacije,
- Autobuski prevoz za turiste do Ski centra bio je besprekorno organizovan, olakšavajući posjetu skijaškim centrima i povećavajući dostupnost turističkih sadržaja. Zbog manjka sniježnog pokrivača, autobus je umjesto dva mjeseca bio operativan mjesec dana,
- Organizovanje više zabavnih, sportskih i kulturnih događaja i manifestacija. Održan je Kolašin Winter Art festival. Tokom dva vikenda, održana su četiri koncerta. Festival je otvorio Trio Fatal 12. Januara. Koncert škole za talente održan je 19. januara, a narednog dana nastupio je Trio Vlatko Stefanovski.

Koncert mlade kolašinske gitaristkinje Nađe Grdinić održan je 26. januara, dok je Winter Art završen koncertom Dua Gitako,

- Sinjavinski ski maraton održan je 16. marta 2024. godine. Privukao je brojne takmičare i ljubitelje skijanja. Ove godine, staza je skraćena na 22km dužine, ali bez obzira na izmjenu trase, odziv učesnika je bio odličan,
- Bjelasički maraton održan je 3. marta 2024. godine. To je bila prilika za sve avanturiste i ljubitelje prirode da se upoznaju sa ljepotama Bjelasice,
- Tura na krpeljama u organizacija TO Kolašin održana 3. februara 2024. godine. Pružila je učesnicima jedinstvenu priliku da istraže predivne zimske pejzaže Kolašina,
- Održana je pješačka tura do katuna Ječmen na Sinjavini, koja je pružila svim posjetiocima mogućnost da se besplatno uz pratnju licenciranog vodiča upoznaju sa ljepotama planine Sinjavine,
- Na skijalištu Kolašin 1600, 24.02.2024.g. održana je Kolašin SkySnow trka u organizaciji Skyrunning asocijacije Srbije, a uz podršku TO Kolašin. Ova trka okupila je oko 100 takmičara iz 10 zemalja. Ovo je peto izdanje trčanja po snijegu na Balkanu, a prvo u Crnoj Gori,
- Realizovana je Panoramska vožnja žičarom i mnoge druge aktivnosti koje su bile izuzetno popularne među turistima,
- Projekcije filmova, pozorišne predstave i izložbe obogatile su kulturnu ponudu tokom zime, pružajući dodatne sadržaje kako turistima, tako i lokalnom stanovništvu,
- Promocija turističke ponude na sajmovima turizma u Banja Luci, Beogradu, Tirani i Sarajevu, kao i putem društvenih mreža, organizovanje posjeta blogera i influensera, te izrada promotivnih video materijala, značajno su doprinijeli boljoj vidljivosti Kolašina kao atraktivne zimske destinacije.

➤ **Žabljak**

Realizovane aktivnosti:

Tokom trajanja zimske turističke sezone, u saradnji sa nadležnim subjektima, Opština je realizovala brojne aktivnosti kako bi se iz vikenda u vikend, uz adekvatnu marketinšku kampanju, privukao što veći broj turista. Među njima se ističu: kićenje grada, otvaranje zimske sezone, organizovanje Novogodišnjeg bazara, uspostavljanje i otvaranje klizališta, festival priganica, dani durmitorske hrane, nacionalno takmičenje u plesu za djecu i juniore. Takođe, obezbijeđen je besplatan prevoz do skijalista i nazad do grada,

Nerealizovane aktivnosti:

Održavanje sajma zimske opreme, muzički/filmski vikend, Ice festival, dani sa Sneškom Bijelićem, dani nordijskog skijanja, dani na krpeljama, (nije realizovano zbog nedostatka snijega).

➤ **Mojkovac**

Realizovane aktivnosti:

- kontinuirana saradnja sa relevantnim subjektima sa područja opštine, u cilju bolje valorizacije i promocije ponude tokom zimskih mjeseci,
- organizovanje manifestacije "Božićni bazar", novogodišnjeg turnira u malom fudbalu, koncerta na gradskom trgu,
- izrada promotivnog video i štampanog materijala,
- realizacija programa Centra za kulturu (književne večeri, izložbe, predstave i sl.),
- održavanje lokalnih puteva,

Nerealizovane aktivnosti:

- organizovanje planinarskih pohoda, hodanje na krpeljama, vožnje motornih sanki.

➤ Pljevlja

Realizovane aktivnosti:

- organizovanje sljedećih događaja/manifestacija: “Novembarski bazar”, “Pljevaljske novembarske svečanosti”, “Dani pljevaljskog sira”, “Najljepši novogodišnji izlog”, “Pljevlja shopping day&night”, „Zimska brdska auto trka na Dajevića Hanu“, „Škola skijanja“ i dr.,
- Turistička organizacija Pljevlja je kontinuirano sprovodila aktivnosti na unapređenju i promociji turističke ponude opštine, a sve u funkciji razvoja turizma i stvaranja uslova za značajniju valorizaciju turističkih resursa tokom zimske turističke sezone. Neke od realizovanih aktivnosti su: priprema i distribucija promotivnih materijala, medijska promocija i ažuriranje podataka vezanih za hotelske i druge registrovane smještajne kapacitete, zatim podataka o kulturno-istorijskom nasleđu opštine, podataka o prirodnim ljepotama i atraktivnim lokacijama, kao i unošenje sadržaja na web portalu www.pljevlja.travel i stranice na društvenim mrežama o svim događajima, manifestacijama i atrakcijama na području opštine Pljevlja.

➤ Bijelo Polje

Realizovane aktivnosti:

- promotivne aktivnosti (saradnja sa medijima, učešće na turističkim sajmovima i berzama, promocija turističke ponude, izrada promotivnog materijala),
- organizovanje manifestacija “Novogodišnji bjelopoljski bazar” i muzičkog programa za najmlađe,
- kontinuirana saradnja i komunikacija sa turističkom privredom u cilju pripreme i praćenja tokova odvijanja sezone,
- realizacija programa JU Centar za kulturu “Vojislav Bulatović-Strunjo” (predstave gostujuće produkcije, koncerti, izložbe slika, književne večeri i dr.,
- sprovođenje aktivnosti na uređenju i opremanju javnih površina (čišćenje sniježnih nanosa opštinskih i nekategorisanih puteva, investiciono održavanje opštinskih puteva) kao i uređenje grada za novogodišnje praznike,
- redovno djelovanje Službe zaštite i spašavanja u skladu sa svojim djelokrugom poslova,
- sprovođenje aktivnosti DOO “Komunalno-Lim” u skladu sa definisanim Planom (nabavka industrijske soli i rizle, čišćenje korita rijeka i vodotoka, održavanje funkcionalnosti rigola i šahti. Pripremljeno je bilo i 5 kamiona snjegočistača, vozilo sa rotacionim posipačem soli i rizle, i druga specijalna vozila kako bi se upotrijebili shodno vremenskim prilikama za potrebe javnih površina u datom momentu.

Nerealizovane aktivnosti:

- organizovanje zimskih sportskih aktivnosti,
- organizovanje škole skijanja za učenike osnovnih skola na Ski centru Kolašin,

Kratak osvrt na tok sezone:

U Bijelom Polju, zimska turistička sezona je protekla bez većih problema, aktivnosti koje su u Planu su realizovane u skladu sa potrebama. Zbog nedostatka snijega neke aktivnosti nisu mogle biti realizovane.

➤ Berane

Realizovane aktivnosti:

- prikupljanje i obrada podataka, davanje blagovremenih i tačnih informacija svim zainteresovanim licima koja dolaze u prostorije TO, bilo da se radi o informacijama o smještaju, cijenama, kulturno - zabavnim ili sportskim manifestacijama, redu vožnje i dr.,
- realizacija promotivnih aktivnosti i učešće na sajmovima i promocija putem društvenih mreža,
- organizovanje sportsko zabavnih manifestacija (novogodišnji doček, tematske zabave i sl.),
- stavljanje u funkciju planinarskog doma „Suvodot“, pogodnog za sve vrste aktivnog odmora u zimskim mjesecima u sklopu kojeg je zastupljena ponuda turno skijanja, hodanja na krpljama i sl.

➤ Rožaje

Realizovane aktivnosti:

- markiranje staza na kojima se organizuju zimski pohodi i hodanje na krpljama,
- realizacija promotivnih aktivnosti i učešće na sajmovima turizma u saradnji sa NTO CG,

Djelimično realizovane aktivnosti:

- unapređenje putne infrastrukture (asfaltiranje i sanacija gradskih, prigradskih i seoskih puteva),
- redovno čišćenje svih izletničkih mjesta i javnih površina, kako u užem gradskom jezgru, tako i na ruralnim područjima gdje se organizuju razni događaji,

➤ Plav

Realizovane aktivnosti:

- promocija Bogićevice i okolnih planinskih vrhova kao destinacije za snowboard i turno skijanje,
- ograničavanje zimskih planinarskih pohoda u saradnji sa skijaškim i planinarskim klubovima i drugim organizacijama koje mogu dati doprinos promociji zimskog turizma,
- organizovanje izleta i skijanja na skijalištu Paljevi, na Kofiljači, kao i promocija staze za hodanje na krpljama,
- organizovanje Ski tour festa na Prokletijama,
- on line promocija raznih aktivnosti na snijegu, putem digitalnih kanala, promo videa i dr.

Djelimično realizovano:

- obilježavanje Svjetskog dana skijanja kroz promociju turnog skijanja na Bogićevici, Pasijem vrhu, Starcu i Tromedi.

➤ Šavnik

Realizovane aktivnosti:

- organizovanje novogodišnjeg programa za djecu,
- praćenje turističkog prometa, osmišljavanje aktivnosti za unapređenje kao i promovisanje potencijala Opštine.

Nerealizovane aktivnosti:

- organizovanje obuke skijanja za djecu školskog uzrasta na Kruševicama,
  - organizovanje tura hodanje na krpljama na Pošćenju
- Napomena: aktivnosti nijesu realizovane zbog nedostatka sniježnog pokrivača.

4.2. CENTRALNI REGION

➤ Glavni grad Podgorica

Realizovane aktivnosti:

- organizovanje tematskih i tradicionalnih manifestacija s ciljem afirmacije najznačajnijih kulturno-istorijskih lokaliteta u gradu i prezentacije tradicionalnih gastronomskih proizvoda podgoričkog regiona. Među njima se izdvajaju: *Bal pod maskama*, *Veče vina i koštanja*, *Biramo najbolje u turizmu i ugostiteljstvu*, *Podgorička noć*, *Tradicija ukusa*, organizovanje novogodišnjih i božićnih praznika, **Sajamski nastupi/studijske posjete i promotivni izleti**
- Nastupanje TO Podgorice na značajnim sajmovima turizma i berzama. Takođe, razmatranje mogućnosti učešća na regionalnoj Road show kampanji u cilju promocije novogodišnjih praznika i zimske turističke sezone. TO je podržala organizaciju diplomatskih humanitarnih bazara u Regionu, i to u Ljubljni, Sarajevu i Beogradu, obezbjeđivanjem promotivnog materijala i drugih prikladnih poklona, TO Podgorice je organizovala studijske posjete za predstavnike agencija, tur-operatora, novinara, kao i promotivne izlete za druge turističke poslenike grada i školsku populaciju, a sve u cilju predstavljanja ljepota i potencijala Podgorice.

Saradnja sa turističkom privredom

- TO Podgorice kontinuirano organizuje izlete do svih atraktivnih turističkih lokaliteta za turističku privredu, u cilju boljeg upoznavanja ponude, kako bi turistički poslenici (hotelijeri, agencije i vodiči), mogli dodatno animirati svoje goste i na taj način uticati na produženje boravka turista u gradu. Kontinuirana saradnja sa podgoričkim privrednicima, ogleda se i kroz besplatnu promociju sadržaja i ponude, u okviru dostupnih kanala komunikacije i promotivnog materijala TO,
- Organizovanje dvodnevne stručne obuke za recepcionere podgoričkih hotela, od strane licenciranog turističkog vodiča, a u cilju predstavljanja svih kulturno-istorijskih, turističkih, prirodnih i drugih lokaliteta i atrakcija u gradu.

Rad info punktova

- Tokom cijele godine TO ima organizovan rad na dva mjesta u centru grada, gdje se pored redovnih administrativnih poslova pružaju sve vrste turističkih, servisnih i drugih informacija posjetiocima. Pored navedenog, radi se prijava boravka turista, po sistemu RB 90.

Kratak osvrt na zimsku turističku sezonu u Podgorici

Iako sezonalnost nije posebno izražena u Podgorici, imajući u vidu pojačan promet turista tokom ljetnje i zimske turističke sezone, Turistička organizacija Podgorice i ostale gradske službe preduzimaju brojne aktivnosti.

Tokom zimske turističke sezone 2023/2024.g. realizovane su sve planirane manifestacije u organizaciji Turističke organizacije Podgorice, i to: Bal pod maskama, Tradicija ukusa, Veče vina i koštanja, Biramo najbolje u turizmu i ugostiteljstvu, Podgorička noć, Podgorički praznični Pazar.

Sa ciljem bolje promocije, Turistička organizacija Podgorice podržala je organizaciju diplomatskih humanitarnih bazara u Ljubljani, Sarajevu i Beogradu, a organizovali smo i studijske posjete za predstavnike agencija, tur-operatora, novinara, i promotivne izlete za turističke poslenike i školsku populaciju.

U cilju generisanja boljeg turističkog prometa tokom zimske turističke sezone, ali i unapređenja ponude kako za naše sugrađane tako i za turiste, Turistička organizacija Podgorice, Nacionalna turistička organizacija i Privredna komora Crne Gore, u saradnji sa Skijalištima Crne Gore, planirali su realizaciju projekta Podgorički ski bus. Projekat podrazumijeva obezbjeđivanje besplatnog autobusnog prevoza na relaciji Podgorica – Ski centar Kolašin 1600 i Podgorica – Ski centar Savin kuk, uz 25% popusta na ski pass. Kako se nijesu stekli vremenski uslovi i izostala je skijaška sezona u zemlji, ovu aktivnost nije bilo moguće realizovati.

Turistička organizacija Podgorice sprovela je ispitivanje kod turista, između ostalog, i u cilju uvida u stanje na terenu. Izazovi s kojima se turisti susreću su nepostojanje shuttle bus-a od aerodroma do centra grada, kao i turističkog-panoramskog autobusa.

Turistička organizacija Podgorice godinama unazad prepoznaje značaj izrade projekta za postavljanje unificirane, standardizovane turističke signalizacije, s kratkim informacijama o lokalitetima na ključnim mjestima u gradu. U toku su aktivnosti na obnovi i dopuni signalizacije.

Kako sugrađani, tako i turisti, susreću se sa nedostatkom parking prostora u gradu. Takođe, izazov strancima predstavlja i nemogućnost plaćanja parkinga SMS porukom stranog operatera, ali i nedostatak dvojezočnih informacija na info tablama parkinga i nepostojanje višednevnog najma parkinga u centru grada.

Turistička organizacija Podgorice inicirala je ranijih godina određivanje i obilježavanje stajališta za turističke autobuse u centru grada.

Neadekvatno odlaganje otpada i nedovoljan broj kanti za otpatke po gradu, kao i nedostatak javnih toaleta, nalaze se na vrhu liste izazova s kojima se turisti susreću.

Na kraju, nedostatak su i prostorija za odlaganje i čuvanje prtljaga u centru grada i na Aerodromu - Luggage storage, kao i nedostatak mjenjačnica.

Na institucionalnom nivou, najveći izazov i dalje predstavlja nelegalno izdavanje smještaja, s kojim se suočava ne samo TO Podgorice, već i ostale turističke organizacije u Crnoj Gori. U cilju rješavanja ovog problema neophodno je uključivanje svih nadležnih subjekata i institucija, kako na opštinskom, tako i na državnom nivou. Turistička organizacija Podgorice i Sekretarijat za preduzetništvo i investicije Glavnog grada realizuju kampanju „Poštuj zakon. Prijavi goste. Registruj smještaj u par koraka“ koja podrazumijeva pojednostavljenu proceduru prilikom registracije i brojne pogodnosti za lakše poslovanje.

➤ **Prijestonica Cetinje**

Realizovane aktivnosti:

- organizovanje tradicionalnog ukrašavanja grada,
- organizovnje manifestacije "Novogodišnja priča u Prijestonici",
- promocija zimske turističke ponude tržištu Hrvatske,
- akcija „Najljepše ukrašen objekat“.

➤ **Danilovgrad**

Realizovane aktivnosti:

- uređenje i obilježavanje puteva i staza koje vode do turističkih motiva,
- organizovanje novogodišnjeg bazara od 08.decembra do 15.januara.

➤ **Nikšić**

Realizovane aktivnosti:

- postavljanje signalizacije i info tabli prema Ski centru Vučje i nekoliko tačaka u centru grada,
- promocija turističke ponude na sajmovima, putem medija i društvenih mreža,
- promocija zimske turističke ponude u Trebinju, Herceg Novom, Budvi,
- organizovanje tematskih večeri, mizičkih, kulturnih i ostalih događaja,
- organizovanje manifestacija: Čarolija u izlogu, Novogodišnji sajam lokalnih proizvoda, Božićni bazar, Nikšić – gdje ljubav počinje, Ženi s ljubavlju, Osmomartovski bazar i dr.,

Nerealizovane aktivnosti:

- izrada kataloga smještajnih kapaciteta i gastro brošure „Domaće iz Nikšića“, (nije bilo finansijskih sredstava),
- organizovanje manifestacija na snijegu: Zimski maraton na Vučju, opštinska i državna takmičenja u skijanju, promocija staza za hodanje na krpljama, akcija „Svi na Vučje“ (nedostatak snijega),
- čišćenje snijega sa saobraćajnica koje vode do zimskih turističkih centara (Sekretarijat za komunalne poslove i saobraćaj).

➤ **Tuzi**

Realizovana aktivnost:

- održavanje "Zimskog bazara".

➤ **Zeta**

Realizovane aktivnosti:

- nasipanje nekategorisanih lokalnih makadamskih puteva u priobalnom dijelu Skadarskog jezera,
- održavanje higijene i komunalnog reda na javnim površinama,
- rekonstrukcija i sanacija lokalnih saobraćajnica,
- održavanje manifestacije "Dani zetskih kolača i priganica".

4.3. PRIMORSKI REGION

➤ **Ulcinj**

Realizovane aktivnosti:

- organizovanje manifestacije "Jesenja korpa" koja okuplja brojne izlagače iz zemlje i regiona. Cilj manifestacije je bio obogaćivanje turističke ponude kroz promociju i podršku lokalnim proizvođačima, njihovim autentičnim proizvodima i predstavljanje kulturno-umjetničkog programa,

- organizovanje zabavnog programa **“Sweet December”** u okviru koje je na Maloj plaži organizovan bazar sa drvenim kućicama u kojima se služi hrana i napitci.

➤ **Bar**

Realizovane aktivnosti:

- organizovanje manifestacija: Maslinijada, Koštanjada, Novogodišnji heppening, Festival vina i ukljeve kao i Festival agruma,
- učešće na turističkim sajmovima u cilju bolje prezentacije turističke destinacije (Beograd, Sarajevo, Berlin, Prag ..)
- aktivna promocija zimskih aktivnosti na društvenim mrežama i zvaničnoj web stranici Turističke organizacije Bar, uključujući foto i video sadržaje,
- posjeta studijskih grupa, novinara i influensera sa značajnih emitivnih tržišta kako kroz individualne angažmane tako i u saradnji sa NTO,
- rad turističko informativnog biroa tokom cijele godine u cilju bolje informisanosti turista,
- redovno održavanje uređenih zelenih površina, javnih površina, javne rasvjete i opštinskih puteva od strane DOO Komunalne djelatnosti – Bar

➤ **Tivat**

Realizovane aktivnosti:

- organizovanje događaja **„Bokeški maraton“**- najveći multidisciplinarni događaj ovakvog tipa u Crnoj Gori i jedan od najvećih u regionu. Održao se u trajanju od tri dana, na području opština Tivat i Kotor,
- organizovanje novogodišnjeg programa (doček uz koncert, jedriličarska regata, bogat zabavani program, škola pjevanja, dječiji animatori i dr.),
- organizovanje tradicionalne manifestacije „Lastovski karneval“.

➤ **Kotor**

Realizovane aktivnosti:

- promocija zimske turističke ponude opštine u Srbiji, BiH, Hrvatskoj,
- sprovođenje digitalne kampanje povodom novogodišnjih praznika,
- organizovanje ili pružanje podrške brojnim događajima/manifestacijama: Kostanjada, Bokeški polumaraton, “Zimske Katorske Fešte“, „Od Božića do Božića“, „Dječija Nova godina“, Novogodišnji doček na gradskom trgu, Savindan i Tripundanske svečanosti, Tradicionalni maskenbal i karneval, Katorska skalinada, Dani Kamelije, trka Kotor Vertical Extreme dr.,

Djelimično realizovane aktivnosti:

- učešće na turističkim sajmovima (WTM-London, Ferrien Messe-Beč, ITB-Berlin, Sajam turizma-Novi Sad, Beograd, dok se odustalo od nastupa u Beču i Varšavi)

➤ **Herceg Novi**

Realizovane aktivnosti:

- održavanje praznika “Dani mimoze”,
- nastavak projekta “Life of Luštica” koji za zadatak ima afirmaciju zaleđa i kreiranje integrisanog turističkog proizvoda na teritoriji Luštice postavljanjem turističke signalizacije. Kreiran je audio vodič na više jezika i pripremljena projektna dokumentacija za postavljanje vertikalne signalizacije,
- učešće na važnim sajmovima u oblasti turizma sa ciljem bolje prezentacije turističke destinacije,
- stvaranje novih marketinških kampanja čiji je interes usmjeren na bolje pozicioniranje opštine kao zimske turističke destinacije na domaćem i inostranom tržištu. U oktobru je započela kampanja usmjerena ka domaćem i regionalnom tržištu sa ciljem promocije dva ključna događaja u zimskim mjesecima: Nova godina i praznik Mimoze. Kampanje su obuhvatale: pres konferencije, objave u štampanim i digitalnim medijima, gostovanja, studijske posjete, bilbordi, LED ekrani itd.,

- promocija destinacije putem: digitalnog marketinga, oglašavanjem na TV-u, radiju i u štampanim medijima, na turističkim sajmovima, organizacija press tura, studijskih posjeta, štampa brošura i sl.,
- sprovođenje redovnih aktivnosti na održavanju komunalne infrastrukture (uređenje parkova, parkinga i drugih javnih površina, označavanje turističkih atrakcija, ukrašavanje grada, čišćenje otvorenih kanala i vodotoka za prihvata atmosferskih padavina, obezbjeđivanje bolje prohodnosti lokalnih i regionalnih puteva),
- vršenje kontrole boravka stranih lica.

Djelimično realizovano:

- angažovanje novinara, studijskih grupa i blogera sa značajnih emitivnih tržišta, kako kroz individualne i regionalne angažmane, tako i u saradnji sa NTO.
- Napomena: realizovan je dio studijskih posjeta koje su prvobitno planirane, a najvećim dijelom su se odnosile na regionalne i zapadnoevropske grupe. Dio posjeta koji se odnosi na tržište Skandinavije planiran je za drugi kvartal 2024.godine.

➤ **Budva**

Realizovane aktivnosti:

- organizovanje novogodišnjeg programa uz bogat muzički program,
- organizovanje manifestacija: „Budi u Budvi“, „Svečano paljenje lampica na novogodišnjoj jelci, „Ded bijeli sreću dijeli“, „Adriatic Street food festival“ i dr.,
- organizovanje regionalne promotivne kampanje „Vidimo se u Budvi“,
- realizovanje google display i video kampanja na tržištima: Crne Gore, Srbije, Bosne i Hercegovine, Albanije, Hrvatske,
- promocija i marketing turističke destinacije,
- praznično ukrašavanje (uređenje parkova, javnih površina i turističkih atrakcija),
- sajamske aktivnosti i međunarodne prezentacije,

5. INFORMACIJA O REALIZACIJI ZIMSKE TURISTIČKE SEZONE NA NIVOU SKIJALIŠTA

5.1. Ski centar Kolašin 1600

Skijališta Crne Gore se i ove godine značajno pripremalo za početak zimske turističke sezone, kako bi se obezbijedili uslovi za nesmetan rad skijališta.

Realizovane aktivnosti:

- remont žičare K7 i žičare K8,
- remont pokretne trake,
- redovni radovi na ski stazama,
- remont tabača i remont sanki,
- redovan servis ski data opreme,
- učešće na brojnim sajmovima na kojima će se uspostaviti novi kontakti, te uvećati vidljivost brenda (Beogradu, Novi Sad, Tirana, Zagreb),
- obnavljanje saradnje sa OC Jahorina i skijalištima Slovenije, kako bi vlasnici sezonskih ski pass-ova imali mogućnost da skijaju na pomenutim skijalištima, dok shodno ugovoru koji je potpisan prošle godine sa skijalištima Popova Šapka, Bjelašnica i Skijališta Srbije i ove godine će vlasnici sezonskih ski pasova imati mogućnost da skijaju na skijalištima koja su u vlasništvu tih ski centara, na bazi reciprociteta.

Nerealizovane aktivnosti:

- organizovanje raznih muzičkih, kulturnih događaja, kao i ski trka.

Napomena: Zimska sezona 2023/24.godine je trajala od 21. decembra 2023. godine do 31. marta 2024. godine. Imajući u vidu sve faktore i činioce koji su izostali u toku ove zimske sezone, zaključuje se da nije bilo ni dana skijaškog i da je zimska sezona bila ispod očekivanja. Vremenske prilike koje su zadesile ski centar Kolašin 1600,

izuzetno visoke temperature, nedostatak sniježnog pokrivača i prvenstveno nedostatak infrastrukture- sistema za vještačko osnježavanje, doprinijelo je da ove godine budu mnogo manji prihodi od onih očekivanih i da se, samim tim otkaže veliki broj događaja, koji su bili planirani da se organizuju na ski centru Kolašin 1600.

5.2. Skijalište “Ski Resort – Kolašin 1450”

Realizovane aktivnosti:

- uređenje postojećih i stavljanje u funkciju novih ski staza,
- uređenje parking prostora, kao i izrada kružnog toka na samom ulazu u ski resort kako bi se izbjegle veće gužve i zastoji. Napomena: Projekat čiji izvođač nije bio Ski Resort-Kolašin 1450,
- servisiranje ski opreme, mašina za uređenje staza, sistema za vještačko osnježavanje, remont ski liftova i žičara.

5.3. Skijalište “Savin kuk”

Realizovane aktivnosti:

- redovan remont žičara i ski liftova kao i priprema staza za skijanje,
- osposobljavanje i privođenje namjeni objekta koji će služiti za rentiranje ski opreme,
- nabavka zimske opreme za radnike, opreme za rentiranje i dijela opreme za liftove, Napomena: Nabavljena je i oprema za liftove u dijelu guma i vučne sajle na liftu 16.

Nerealizovane aktivnosti:

- svečano otvaranje zimske turističke sezone sezone 2023/2024.g.,
Napomena: Kako nije bilo zimske sezone, nije bilo ni svečanog otvaranja.

5.4. Ski centar “Hajla”

Nerealizovane aktivnosti:

- svečano otvaranje zimske turističke sezone,
  - nabavka signalizacije i rekvizita za skijanje,
  - organizovanje škole skijanja i događaja “Bijeli Dan” za sve na teritoriji Opštine
- Napomena: Nije bilo moguće realizovati aktivnosti zbog nedostatka sniježnih padavina.

6. Zaključna razmatranja

U skladu sa dostavljenim izvještajima, može se konstatovati da su od strane nadležnih subjekata na lokalnom i državnom nivou preduzete neophodne aktivnosti u pravcu kvalitetne pripreme i uspješnog odvijanja minule zimske turističke sezone.

Međutim, treba istaći da je i ova turistička sezona bila visokozavisna od sniježnih padavina, kojih nažalost nije ni bilo, što je uslovalo jako malu posjećenost zimskim centrima, kao i opštinama na sjeveru, o čemu nam i govore podaci Uprave za statistiku - MONSTAT:

Tokom zimske turističke sezone 2023/2024. godine (decembar 2023 – mart 2024. godine) u Crnoj Gori u svim vidovima smještaja registrovano je 252.396 turista, što je za 11,78% manje u odnosu na isti period prošle godine. Ostvareno je 1.731.012 noćenja, što je za 17,82% manje u odnosu na isti period prošle godine.

Imajući u vidu navedeno, kao i evidentne klimatske promjene, neohodno je promijeniti pristup u smislu šta podrazumijevamo pod ponudom u skijaškim centrima. Dakle mora se razvijati i raditi na ponudi koja neće zavisiti od klimatskih uslova.

U pravcu smanjenja sezonalnosti i regionalne neujednačenosti na nivou države, neophodno je intenzivno raditi na diverzifikaciji ponude kroz povećanje broja smještajnih kapaciteta visoke kategorije sa pratećim sadržajima poput spa&wellness, kao drugih dodatnih sadržaja, posebno u sjevernom dijelu, kroz izgradnju novih objekata ili rekonstrukciju postojećih.

Na lokalnom nivou treba više raditi na destinacijskom menadžmentu kako bi se prepoznali svi potencijali sa kojima pojedina područja raspolažu, a koja su sa aspekta prepoznatljivosti, unikatna, kako bi privukli tražnju i zainteresovanost turističke populacije da posjete destinaciju tokom cijele godine.